

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

○ Η οικογενειακή ζωή

Γάμος : Ο νόμος επέτρεπε γάμο για κορίτσια άνω των 12 και αγόρια άνω των 14 ετών, πριν τον οποίο καθοριζόταν η προίκα [αρραβώνες], ενώ μετά το γάμο ακολουθούσε γαμήλιο γλέντι. Το διαζύγιο επιτρεπόταν, παρά την αντίθεση της Εκκλησίας.

Η θέση της γυναίκας : η γυναίκα είχε περιορισμένα δικαιώματα, μικρό ρόλο στα κοινά, κάλυπτε το πρόσωπό της σε δημόσιους χώρους, ενώ οι πλούσιες γυναίκες συνοδεύονταν από δούλο στις εξόδους τους. Μετά τον 11^ο αιώνα όμως, συμμετείχαν στα κοινά και την παιδεία.

Τα παιδιά : αρχικά προσέθεταν το όνομα του πατέρα τους σε γενική στο δικό τους όνομα, ενώ αργότερα είχαν επώνυμο. Η οικογένεια τα φρόντιζε και οι μητέρες τους τους διάβαζαν παραμύθια ή αφηγήσεις από την Αγ.Γραφή. Η νομοθεσία προστάτευε το παιδί και τη μητέρα.

○ Το σχολείο

Το εκπαιδευτικό σύστημα είχε 2 κύκλους σπουδών: α] του γραμματιστή από 7 χρονών και β] του γραμματικού από 12 ετών. Τα παιδιά διδάσκονταν ανάγνωση [Όμηρο και άλλους κλασικούς συγγραφείς], γραφή, γραμματική, ρητορική, φιλοσοφία, αριθμητική, γεωμετρία, αστρονομία, μουσική. Οι μαθητές κατέβαλαν δίδακτρα, αλλά λειτουργούσαν και δωρεάν σχολεία για ορφανά. Υπήρχαν και εκκλησιαστικά σχολεία, ενώ μετά τις βασικές σπουδές, όσοι μπορούσαν πήγαιναν στο πανεπιστήμιο.

○ Η ασθένεια, η ιατρική και κοινωνική περίθαλψη, ο θάνατος

Κάθε πόλη διέθετε νοσοκομείο με ιατρούς αλλά αρκετοί γιατροί είχαν δικά τους ιατρεία. Παράλληλα ανθούσε και η μαγεία για αντιμετώπιση ασθενειών που ανταγωνίζονταν την ιατρική. Ακόμη υπήρχαν πτωχοκομεία και ορφανοτροφεία που τα λειτουργούσε η εκκλησία.

○ Η ενδυμασία και η μόδα

Οι αστοί φορούσαν χιτώνες, δερμάτινες μπότες το χειμώνα ή ανατολίτικα παπούτσια το καλοκαίρι. Οι χωρικοί φορούσαν χιτώνες χωρίς μανίκια [στιχάρια] και μακριές βράκες, ενώ ήταν συνήθως ξυπόλυτοι ή φορούσαν παπούτσια ανοιχτά στη φτέρνα. Οι γυναίκες πάνω από το στιχάριο φορούσαν μανδύα που κάλυπτε και το κεφάλι, ενώ φρόντιζαν τα μαλλιά τους και μακιγιάρονταν. Οι πλούσιες φορούσαν πολυτελή ενδύματα, μεταξωτά και λινά.

○ Η διατροφή

Εκτός από περιόδους νηστείας, οι πλούσιοι Βυζαντινοί έτρωγαν ορεκτικά, κρέατα, ψάρια, γλυκά και κρασί. Όμως οι μέσοι βυζαντινοί πολίτες δεν είχαν πολυτέλειες στη διατροφή τους.

○ Ο μοναχισμός : Οι μοναχοί ή αναχωρητές ή ερημίτες ή ασκητές αναχωρούσαν για κάποιο ακατοίκητο μέρος, όπου νήστευαν, προσεύχονταν και έμεναν άυπνοι.

Ο μοναχισμός ξεκίνησε στην Αίγυπτο [4^{ος} αι.] με τη μοναχική μορφή και την κοινοβιακή μορφή και εξαπλώθηκε στην Εγγύς Ανατολή και σε όλο τη χριστιανικό κόσμο. Ο

κοινοβιακός μοναχισμός οργανώθηκε με την ίδρυση μοναστηριών , όπου ο ηγούμενος ήταν υπεύθυνος για την τήρηση των κανόνων. Ο μοναχισμός γνώρισε ακμή μετά την αναστήλωση των εικόνων , με ίδρυση πολλών μοναστηριών στη Βιθυνία , στην Καππαδοκία και κυρίως στο Άγιο Όρος , στο οποίο διαμορφώθηκε μια μοναστική πολιτεία , κυρίως μετά την παραχώρηση προνομίων από το Βασίλειο Α΄ , το Νικηφόρο Φωκά , τον Ιωάννη Τζιμισκή κ.ά.

Η Ψυχαγωγία : οι κάτοικοι της Πόλης διασκέδαζαν στον Ιππόδρομο [αρματοδρομίες , πομπές , τελετές , θέατρο] .Τις απόκριες μεταμφιέζονταν , ενώ κατά τη νέα σελήνη άναβαν φωτιές και διασκέδαζαν με φαγητό και κρασί . Στην επαρχία υπήρχαν ετήσια πανηγύρια με μάγους , αστρολόγους , θεραπευτές και θαυματοποιούς τα οποία περίμεναν με χαρά.

Πηγή : σχολικό βιβλίο

2 συνταγές από βιβλίο συνταγών που βρέθηκε και αποδεικνύει ότι : η α΄ συνταγή προοριζονταν για τραπέζι πλούσιου βυζαντινού ενώ η β΄ συνταγή για τραπέζι κάποιου φτωχού γεωργού

Κόκορας με μέλι	Σούπα με δημητριακά
υλικά	υλικά
1 κόκορας	2 κούπες αλεύρι από σιτάρι
6 αυγά [μόνο οι κρόκοι]	2 κούπες αλεύρι από σίκαλη
Λίγο αλεύρι	2 κούπες αλεύρι από κριθάρι
πιπερόριζα	βούτυρο
πιπέρι	Γάλα
αλάτι	αλάτι
σαφράνι	
3 κούπες μέλι	
Μισή κούπα μουστάρδα	
Μισή κούπα κόκκινο κρασί	

Επιμέλεια : Κ.Χαλέπη